

پازلی کوردبوونی کورد

له ناو نهدهبیات و سیاست

خۆناسین، جیهان ناسین و مانا بۆ ژیان پهیداکردن و کهسایهتی چیکردن له پرسیاره ساکارهکانهوه دهست پندهکا. ئهوهی ههر مندالیک ئیمکان پهیدا دهکات پرسیارهکانی له ناو بنهماله، باخچهی مندالان، مهدرسه و شوینی تر بهیننیه زمان، دهگهریتهوه بۆ چهشنی بنهماله، کۆمهڵگا و ئهوه و لاتهی که مندال تیبدا گهوره دهبی.

گهورهترین گرفتیی ههر مندالیک کورد ئهوهیه، که له سیستهمیکی دژ بهخویدا باردههیندری. کورد که کیانی خۆی نییه، سیستهمی کۆمهلاپهتی ئیداری، فرههنگی و پهروهردی خۆی نییه، ههر له مندالییهوه، ناسنامه و کهسایهتی نامۆ، زمانی نامۆ، فرههنگ و ههستی نامۆ که دووره له زمان و فرههنگ و ههستی خۆی، وهردهگرئ. ئهوه منداله که گهوره بوو، ههموو ناکۆکیهکانی له گهڵ خۆی گهوره کردوه، رهنگه ئیمکانی خۆدیتنهوه پهیدا بکات و رهنگه ههتا کۆتایی ژیان نامۆ له گهڵ پیکاتهکانی خۆی بمینیتنهوه و ههست بهوه نهکا که ئهوه خۆی نهبووه!

من، نووسهری ئهم دیرانه، له شاریکی گچکهی کوردستان له دایک بووم، له ناو شار و گوندهکانی خۆمان و له ناو نازهری و فارس گهوره بووم، ژیانم له ناو و دهرهوهی ولات له گهڵ مندال و لاه و خهڵکانی شوینی جیهان وهک شانۆگیر، شانۆپیداگۆگ و دارنژهری سیستهمی فیربوون تیبهر بووه. له شارهکانی کوردستان وهک شانۆگیر پنهوندم له گهڵ خهڵک و بینهر ههبووه، گویم بۆ بهسههراتی تاک تاکهکانی خهڵک، هونهرمهند و بیرمهندانی ولاتهکهم شل کردوه. له بیرم نهچۆتهوه که بینهرانی شانۆکانی مانگرتن و خودموختاری یانی چی له شارهکانی شنۆ، مههاباد، بۆکان، سهقز، سنه چ ههستیکیان بۆ زمانی دایکی خۆیان دهربریهوه. قسهی مامۆستایهکی سهقزی له هاوینی سالی ۱۳۵۸ پاش چل سال له گوچکههدا دهرزینگیتهوه که گووتی "یهکهم جاره له ژیاندا شانۆ به زمانی کوردی دهبینم و دهژنهوم". ئهوهشم له بیر نهچۆتهوه، کاتیک که ویستم "انشا" له سههر شارهکهم بنوسم هیچ سههرچاوهیهک وهک کتیب، گۆوار له بهر دهستدا نهبوو. ئهوهشم له بیر نهچۆتهوه که چۆن له تهوڕیز و تاران له تهمهنی میرمندالیدا سوننی بوون و کوردبوون و وهک ئهوان نهبوون و جیاوازبوون، گرفت بوو. ههمووی ئهم شته ساکارانه پرسیار دهخولقینن. تۆ کیی، ئهوان کین، بۆ ئهوان وهک تۆ نیین و بۆ تۆ وهک ئهوان نی؟ ههرکام له ئیمه به پنی پلان و بهرنامه نامۆ له گهڵ خۆمان بارهیندراوین و بنهمالهکانمان خۆیان بهرهمی ههمان کۆمهڵگا و سیستهم بوون و ئهوانیش وهک ئیمه له ناو ناکۆکیهکاندا کهسایهتیان خۆی گرتوه.

من که خۆم کۆی پرسیار بووم، نهدهکرا له سههر سهکۆی شانۆ درۆ به بینهر بلیم، دهبوو به شوین راستیهکاندا بگهریم و بیخهمه بهر چاوی بینهر بۆ ئهوهی پرسیار لایان دروست بکری. کار له گهڵ مندال و لاهان له کوردستان و ئیران و به درپژایی سی سال له مهدرسه و ئاموزشگا و زیندان و لیره و لهوپی ئالمان، خودی ئینسانی له لام کرد به پرسیار.

لیرهوه تۆ چ بهتووی و چ نهتووی بهرمو فلهسهفه هاندهدری بۆ ئهوهی له ئینسان، له بوون، له نهبوون، له ژیان، له خۆت، له نهتهوهکهت له کورد تیبگهی، له چارههونوسی پر له نازاری خهڵکهکهت تیبگهی و پرسیار بکهی بۆ و بۆچی زیاده له ههموو نهتهوهکانی جیهان تۆ ولات و کیانت نییه، بۆچی ئهم پرسیاره له ناو نهتهوهکهی تۆدا نهبوته بیر و هزر، بۆچی نووسهران، شاعیران و نوخبهکانی سیاسی له جهغزی دیاریکراوی فکری، ئایینی، ناوچهیی تینهپهیریون و بۆچی نازار له ناو کورد کۆتایی پینههاتوه، بۆچی سیاسی کورد بهردهوام خۆیان له کارهساتهکاندا دیتوتهوه؟

ههموو ئهوه پرسیارانه و پرسیری تر، ئهمجاره نهک له ریگای شانۆنامه بهلکوو له ریگای ئهم کتیبهوه پروبهرووتان دهکریتهوه بۆ ئهوهی دیالۆگ و دانوستان له نیواندا پیک بی.

کتابخانه که بو هەر کەس و هەموو کەس نووسراوه و باسه رەق و قوورس و کلاسیهکان خزیندراونەتە توی زمانی ناسایی. بابەتەکان وا دارپژراون که دەکری جیاواز بەکار بهیندرین.

کتابخانه که لەم بەشانه پیکهاتوو: "چوونه ناو باس، ئەدەبیات، پیروزی و شانازی، کەسەری شاعیران، خانی و حاجی و هیمن، روشەنگەر روشەنگەری نوخبە، روشەنگەر و روشەنگەری، نایین و پیناسەری روشەنگەر، خویی بوون، کورد-پارس، روشەنگەر و میژوو، روشەنگەر کوژی، سانترالیزەکردن، حاجی، خانی و خودا، روشەنگەری ناو ئەفسانەکان، روشەنگەری سیما خوشکین، روشەنگەر و ناسنامەری ونبوو، جەزەمان، بیرەومرێهەکان، کەسایەتی چەند پارچە، کوردستان و دەریا، ژیرخانی بنکۆلکراو، خوداکان، پارسەکان، فەلسەفە، فەلسەفەبافی، دین، دیکتاتوری نەرم، دین دەولەت، سیاسەت، سیاسەت و ئێرانی تۆتالیتێر، سیاسەت و نایین و دیکتاتوری ئێران، دایک و بابی سیاسەت، کۆمەڵگای نایینی و سیاسەت، کەسایەتی، کورد و سیاسەتی گەڕانەوه، پرسیاری گرنگ"

کتابخانه که دەکری لە ریگای ئەم ئادرەسەوه داوا بکری cognelife@arcor.de. ۳۰% سی لە سەدی فرۆشی کتابخانه بو مندالانی بی سەرپەرستی روژهلەتی کوردستان تەرخان دەکری و سی لە سەد دەدریته ئەو ناوهندانەری کتابخانه دەفرۆشن. کتابخانه که لە ریگای پۆستەوه بو داواکار دەنیدری و بابی ۱۰ ئویرویه.

برایم فەرشی

